

Sátoraljaujhely

Vármegyeház

II. udvar, 1. emelet.

ZEMPLÉNI GAZDA

MEZŐ- ÉS SZŐLŐGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik
havonként.Előfizetési ár:
Egy évre 4 pengőHirdetések
díjszabás szerint

Főszerkesztő:

Dr. Bárány WALDBOTT FRIGYES
elnök.A Zemplénvármegyei Gazdasági
Egyesület hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő:

ENGELBERTH REZSÓ
ügyvezető titkár**Zemplén megyében 25 kat. hold részben víz alatt van,
részben megmunkálhatatlan****Eddig 80 millió köbméter vizet emeltek át a Bodrogba és a Tiszába**

A gazda réme az elemi csapás, mely ellen védekezni, vagy nem, vagy csak részben lehet. Az utóbbi évek fokozódó áradásai a vármegye mezőgazdasági minvelés alatt álló területének jelentékeny részét vonják ki a megmivelés lehetősége alól s bizony szomorúan csak azt állapíthatjuk meg, hogy terméskilátásaink ennek megfelelően nagyon rosszak.

A Tiszaszabályozó Társulat területén a sátoraljaujhelyi, sárospataki és bodrogközi járásban a több, mint száz napig tartó magas Tisza és Bodrog vizállás nagy földárt okozott s ez a legutóbbi időben kedvezőtlenül éreztette hatását.

Amíg a téli havazások és esőzések következtében más éveken csak 11—13 ezer kat. hold volt víz alatt, addig ez éven az erős földárja és az áprilisi és májusi csapadék következtében ez a terület kétszeresére emelkedett.

A legszomorubb a bodrogközi gazdaközönségre az, hogy még a legerősebb ütemű műszaki munkálatok ellenére is mindig több mint 25.000 kat. hold van részben víz alatt, részben pedig a magas talajvizállás miatt megmivelhetetlen állapotban.

Ha az időjárás a legrövidebb pár napon belül nem fordul szárazra, úgy ez a terület ezen az éven teljesen kiesik a termelésből.

A bodrogközi Tiszaszabályozási Társulat, amelynek eddig évenként 30—40 vagon szén volt

a normális szükséglete, ez éven április hó végéig 460 vagon szenet használt fel és a különböző lecsapolási munkálatoknál cca 20 ezer folyóméter csatornát ásott ki 60 ezer köbméter föld kiemelésével.

A hónapok óta, éjjel-nappal szünet nélkül tartó szivattyuzással 60 millió köbméter vizet emeltek át a Bodrog és a Tisza folyókba s ez mentette meg Bodrogközt a végpusztulástól.

A rendkívüli munkálatok és kiadások fedezésére a Tiszaszabályozó Társulat a kormány megértő gondoskodásából 260 ezer pengő államsegélyt kapott, mely összeg megfelel egy évi ártérjáruléknak.

A Taktaközi Belvizlevezető Társulat területein hasonlóan súlyos volt a helyzet. Az őszi csapadékkal telített talaj nem tudta már befogadni a téli csapadékot s az olvadás következtével a belviz ártér nagy része víz alá került. Azonban annak eredményeképpen, hogy a társulat kiterjedt lecsapolóhálózattal és szivattyutelepekkel rendelkezik, sikerült a belvizek tulnyomó részét eltávolítani.

Ezidőszerint a 15.500 kat. hold ártérből már csupán 800—1000 kat. hold van víz alatt, amelynek tulnyomó része gazdasági miveltésre nem alkalmas érmeder és tófenék.

A szivattyutelepek csekély megszakításokkal február 15-e óta vannak üzemben. Áprilisban 122 miliméter csapadék hullott, amelyből a 26-i és 27-i 69 mm.-es felhőszakadás jellegű eső volt.

Munkabérmegállapítás — munkakerülők megrendszabályozása

A vármegyei munkabérmegállapító bizottság legutóbb ismét mérlegelte a változott helyzetet és ennek megfelelően megállapította a mezőgazdasági munkabéreket. Az erre vonatkozó határozatot alább közöljük.

Egyben közreadjuk a m. kir. földmiveltésügyi

miniszter urnak a munkakerüléssel kapcsolatban kiadott rendeletét is, melyet a vármegyei törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett.

„A jelenlegi rendkívüli viszonyok között a mezőgazdasági termelés folytonosságának biztosítása, sőt a termelés fokozása az országnak leg-

elsőrendű érdeke. Minthogy a termelésnek igen fontos tényezője a munka, a kormány többféle módon igyekezett odahatni, hogy a gazdasági munkavállalók munkakészségét és munkateljesítményét növelje. A kormány a munkavállaló társadalom szociális helyzetének javítására olyan munkabérvizonyokat teremtett, amelyeknek egyidejűleg a munkakedvre is serkentőleg kellett hatnia. Más oldalról viszont különféle hátrányos jogkövetkezményeket helyezett kilátásba azokkal a gazdasági munkavállalókkal szemben, akik kötelességeiket becsületesen nem teljesítik.

Ennek ellenére sajnálattal tapasztalom, hogy a munkavállalásból és a munka megkívánható teljesítéséből a munkások egyes helyeken nem veszik ki a mai helyzetben megkívánt mértékben a részüket. Ez a megállapításom egyáltalán nem vonatkozik a mezőgazdasági munkásságnak derekasan dolgozó nagy többségére, de vonatkozik egyes munkakerülőkre, akik dolgozó társaik ellenérzését is kihívják és sokak előtt érthetetlen, hogy ezt a közérdekellenes magatartást a közhatalom elnézi.

A munkakerülőknél munkára való kényszerítésére igen kézenfekvő és egyszerű mód kínálkozik jelenleg, amikor a 2.620/1941. M. E. számú rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny április 8-i 80. számában) alapján a mezőgazdasági munkálatok elvégzésének biztosítása céljából a honvédelmi miniszter urral egyetértve honvédelmi szolgáltatások igénybevételét rendeltem el (lásd a Budapesti Közlöny április 13-i 84. számában megjelent 196.900—1941. F. M. sz. rendeletet). A közigazgatási hatóság ugyanis honvédelmi szolgáltatás címén minden mezőgazdasági munkára alkalmas személyt munkára kirendelhet s ezt a kirendelést — a katonai kirendelés alkalmazásán felül — a honvédelmi törvény által megállapított igen súlyos büntetés szankcionálja. Utasítom a 2.620/1941. M. E. sz. rendelet 4. §-a alapján intézkedni hivatott hatóságokat, hogy ezt az alkalmat felhasználva elsősorban a munkakerülőket rendeljék ki honvédelmi munkára. sőt a kirendelés lehetőségét egyenesen használják fel arra, hogy az ilyen munkakerülőket fegyelmezett munkára szoktassák.

Előfordulhat, hogy egyes megrögzött munkakerülőkkal szemben az említett eljárás nem mutatkozik célravezetőnek. Erre az esetre felhívom a hatóságok figyelmét a 8.130/1939. M. E. számú rendeletre (megjelent a Budapesti Közlöny 1939. évi 199. számában), amely szerint a rendőrhatalom azokat a személyeket, akiknek *magatartása kör-*

nyezetükben „gazdasági okokból káros“, rendőrhatalom alá helyezheti (u. n. „internálás“). A megrögzött munkakerülő kétségkívül ilyen gazdaságilag káros elemnek minősül, s ha más eszköz nem használ — már csak a példaadás kedvéért is — végső szükség esetében ezt az őrizet alá helyezést is alkalmazni lehet.“

A zempléni vármegyei gazdasági munkabérmegállapító bizottság által 1941. évi május hó 9-én hozott határozatok.

1. Mező- és erdőgazdasági napszámok.

	könnyű (acatolás stb.)	közepes	n e h é z (kaszálás, zsá- kolás)
	munkáknál legkisebb és legnagyobb órabére fillérben		
I. o. munkás ...	15—15	23—30	28—35
II. o. „ ...	15—15	18—24	23—30
III. o. „ ...	12—12	14—18	
gyermekmunkás	10—10	12—12	

2. Szőlőgazdasági napszámok.

	közepes	kétfázisú kapálás	kötözés	permete- zés
	munkáknál legkisebb és legnagyobb órabére fillérben			
I. o. munkás ...	23—30	28—35		33—40
II. o. „ ...	18—24	23—30		
III. o. „ ...	14—18			
gyermekmunkás	10—12		10—12	
felntetteknek 17. évtől ...			16—20	
nem felntetteknek 14. évtől ...			14—20	

3. Szőlő szakmáymunkabére.

II. kapálás ...	25—30 P
III. „ ...	25—30 P
kötözési munkák összesen ...	36— P
I. permetezés, vízfordás nélkül	5—7 P
II. „ „ „	12—14 P
III. „ „ „	15—18 P
fedés ...	15—20 P
porozás ...	2.50—3.— P

Ezen munkabérek 1941. évi május 25-étől fizetendők.

Női munkás a II. és III. osztályba sorolandó.

Megengedték a gazdáknak az elhullott állatok bőrének kicsereztetését, saját használatra

Az apróbőröknél a levágott állatokra is vonatkozik az engedély

Az iparügyi miniszter hozzájárult a bőrcserzés engedélyezéséhez a gazdaközönség számára, megfelelő kikötésekkel. A kikötések között szerepel, hogy állatorvosi bizonyítvány igazolja hitelesen, hogy az állat valóban abban az uradalomban vagy gazdaságban hullott el, ahol a bőrt felhasználni akarják. Az iparügyi minisztérium még tovább megy és döntése szerint az apróbőrök, aminő a juh, bárány és kecske bőre, cserzési engedélyt akkor is megadják a gazdáknak, ha az nem elhullott állatról való, ez esetben azonban hitelt érdemlően bizonyítani kell a gazdának a tulajdont és azt, hogy a kicsereztett bőrt valóban abban a gazdaságban használják fel.

Szőlőgazdasági rovat.

Még mindig igényelhetnek zöldhitelt a szőlőgazdák

A „Zempléni Gazda“ legutóbbi számában már megírtuk, hogy zöldhitel igényléseket a hegyközségek és községek a Maszobsznak (Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének) beküldötték, sőt az igénylők legnagyobb része már a kölcsönt kézhezvette.

Hogy a szőlőgazdálkodás folytonosságát biztosító kedvezményekben azok is részesülhessenek, akik bármely okból idejében nem jelentkeztek a pótkimutatásba való felvételre, dr. Fáy István főispán és Kossuth Pál országgyűlési képviselő ki-
eszközölték, hogy a hegyközségek és a községek által ezután benyújtandó pótkimutatásban felveendő szőlőbirtokosok ugyanolyan feltételek mellett, mint az előbb jelentkezettek részesülhessenek a kamatmentes zöldhitel kedvezményben.

Felhívjuk tehát azokat a szőlőgazdákat

1. akiknek a főfoglalkozása nem a szőlőgazdálkodás, de egyéb jövedelmükből a szőlőt *mivelletni nem képesek,*

2. akiknek szőlőjében direkttermő szőlőfajta nincs,

3. akiknek szőlője nem pusztult ki és művelés alatt áll,

4. akik nem esnek az 1939. évi IV. tc. (zsidótörvény) hatálya alá,

5. akiknek 1940. október 31-én *nem volt kat. holdanként számítva 6 hl. óboruk*

és a kamatmentes zöldhitelre igényt tartanak, jelentkezzenek az illetékes hegyközségi vagy községi előljárásnál azzal, hogy pótkimutatásba őket felvegyék s azt a Maszobsznak (Budapest, VI., Eötvös-utca 25/b.) haladéktalanul megküldjék.

Végül tájékozással közöljük, hogy a *kamatmentes zöldhitel* után egyszersmindenkorra 2% kezelési költséget vonnak le. A kölcsönösszeg kat. holdanként kb. 100 P.

A kölcsönvevő augusztus 31-ig nyilatkozni tartozik, hogy a kölcsönösszeg erejéig a hivatalosan megállapítandó borárak szerinti vételáron a leendő termésből törleszti-e azt, vagy december 31 ig készpénzben fizeti-e vissza?

Felhívás a hegyközségekhez

A Tokajhegyaljai Hegyközségi Tanács felhívja a hegyközségek Elnökeit, hogy a rendelkezésre fenntartott raffiát Asztalos Béla sátoralja-
ujhelyi kereskedőtől mielőbb szállítsák el, mert ellenkező esetben a tanács kénytelen lenne a részükre visszatartott raffiát feloldani és más hegyközségek részére átadni.

„Menyasszonyképző“ iskola Bárcán

A bárcái m. kir. háziasszonyképző iskola a Felvidék felszabadulása után nyílt meg Kassa mellett a gr. Zichy kastélyban. Most máj két éve működik az iskola és általános szeretetnek örvend. A középiskolás leányok között sokan vannak, akik nem kenyérkereső pályára készülnek. Bárcán egy év alatt elsajátítják mindazt, amire mint leendő háziasszonyoknak szükségük lesz: főzés, befőzés, háztartási munkák, kertészkedés, tejgazdaság, varrás, csecsemőápolás, gyermeknevelés. Az iskola főleg gyakorlati irányú. A tanítás szeptembertől június végéig tart. Havi ellátási díj 50.— pengő. Beiratkozhatnak középiskolás leányok 16—20 éves korig.

Az intézet növendékei az idén nagyon

Kettő darab könyökrendszerű, nagyméretű szőlőprés eladó. Cím a kiadóhivatalban.

ügyesen szerepeltek a Nemzetközi Vásáron rendezett főzőbemutatón. Ott a nagy nyilvánosság előtt bizonyították be, hogy egy év alatt milyen jól megtanultak főzni. És nemcsak jól, hanem korszerűen és takarékosan is. A vidéki háztartásoknak ma önellátásra kell törekedni. Otthon kell előteremteni a zsírt, a szappant, a zöldséget, főzelékféléket, gyümölcsöt, vaját, turót stb. A háziasszony vállán nagyobb gond és súlyosabb felelősség van, mint bármikor azelőtt, mert a készletekről való gondoskodás, illetve annak előállítása, feldolgozása, eltartása, beosztása mind a háziasszony feladata. Az észszelettség és az orvostudomány új megállapításai, részben pedig az élelmiszeranyaghiány miatt a konyhatechnika átalakult, a korszerű főzés új tudománnyá fejlődött, amit már nem lehet nagyanyáinktól megtanulni.

A háziasszonyképző iskola a modern kor iskolája, amit ajánlatos lenne minden leánynak elvégezni, de különösen ajánlatos annak, akire vidéki háztartás vezetésének feladata vár.

Hirdessen e lapban.

Felelős kiadó: Engelberth Rezső.

Van szerencsénk szives tudomására hozni, hogy a **Magyar Petróleum Ipar Rt.** budapesti cég lerakatát megkaptuk.

Állandóan raktáron tartunk:
Háromcsillagos világító

**petróleumot,
M o t a l k ó t,
gépkénőolajat,**

mezőgazdasági kedvezményes
kincstári rész. benzinnel kevert

**Traktorpetróleumot,
és gázolajat.**

BEHYNA TESTVÉREK
Sátoraljauhely.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság

hazánk legrégebb, legnagyobb biztosító intézete.

Alapítva 1857.

Szerződéses viszonyban a Zemplénavárm. Gazdasági Egyesülettel

Elfogad a legméltányosabb feltételek mellett:

Életbiztosításokat: haláleseti tőkebiztosításokat, járadékbiztosításokat, jelzálogkölcsönrel kapcsolatos életbiztosításokat.

Tűzbiztosításokat: lakóházak biztosítását, lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre, mezőgazdasági átalánybiztosításokat, gyárak és ipartelepek tűzbiztosítását, üzemszünetből keletkező kártalanítási biztosításokat, házbérveszteség elleni biztosításokat.

Betörésbiztosításokat: lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre pénzpénztári kiküldöttek rablás elleni biztosítását.

Üvegbiztosítást: kirakat és ablakokra.

Jégbiztosításokat: kalászos terményekre, szőlőre, dohányra és egyéb kapásnövényekre.

Szállítmánybiztosításokat: szárazföldi és vízi, vasúti és postai áruküldeményekre, tengerentúli küldeményekre, pénzeslevelekre és egyéb postai értéküldeményekre.

Automobilok: tűz-, lopás-, törés és robbanási károkra, szavatossági biztosítását, bennülők balesetbiztosítását.

Baleset- és szavatossági biztosításokat: egyéni balesetbiztosításokat, gyárak és gazdaságok szavatossági biztosításait.

Géptörésbiztosításokat: ipari üzemekben és gazdaságokban, közüzem és ipartelepeken.

Állatbiztosításokat: igás- és tenyészállatokra.

Bővebb felvilágosítást nyújt: a **Vármegyei Gazdasági Egyesület**, vagy a **Társaság sátoraljauhelyi főügynöksége**, Sátoraljauhely, Kazinczy-utca 3. szám.